

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W KRAKOWIE

RKR-61-34/13/WJ/AGW-12/14

Kraków, dnia 01 kwietnia 2014 r.

DECYZJA Nr RKR -5/2014

Stosownie do treści przepisów art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, z późn. zm.) i § 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887)

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

I. Na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, **wobec uprawdopodobnienia w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów stosowania przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Rzeszowie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na:**

1. Stosowaniu we wzorcach umów pod nazwą:

- „Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków Nr ...” (obowiązująca od dnia 30 października 2012 r.) oraz „Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków do lokalu w budynku wielolokalowym Nr ...” (obowiązująca od dnia 9 kwietnia 2013 r.), postanowień wpisanych na podstawie art. 479⁴⁵ K.p.c. do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, tj. postanowień o treści: „Do obowiązków Odbiorcy Usług należy w szczególności: niezwłoczne pisemne powiadomienie Przedsiębiorstwa o zmianie adresu siedziby (miejsca zamieszkania) lub adresu do korespondencji pod rygorem doręczenia korespondencji na adres dotychczasowy ze skutkiem doręczenia w przypadku adnotacji poczty „adresat wyprowadził się, nieznany, odmówił odbioru”, itp.” (tak odpowiednio: § 5 ust. 2 lit. i) oraz § 5 ust. 2 lit. d) tych wzorców umów);
- „Umowa na dostawę wody i odprowadzanie ścieków Nr ...”, z przejęciem przyłączy na majątek gminy, „Umowa na dostawę wody i odprowadzanie ścieków Nr ...”, bez przejęcia przyłączy na majątek gminy, „Umowa na dostawę wody Nr ...”, „Umowa na odprowadzanie ścieków Nr ...” (wszystkie obowiązujące do dnia 30 października 2012 r.), „Umowa o prowadzenie odczytów i rozliczeń Nr ...” (obowiązująca do dnia 9 kwietnia 2013 r.), „Umowa warunkowa na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* Nr ...”, „Umowa warunkowa na dostawę wody Nr ...”, „Umowa warunkowa na odprowadzanie ścieków Nr ...” (wszystkie obowiązujące do marca 2012 r.), „Umowa warunkowa na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* Nr ...”, „Umowa warunkowa na dostawę wody Nr ...”, „Umowa warunkowa na odprowadzanie ścieków Nr ...” (wszystkie obowiązujące od marca do października 2012 r.), postanowień wpisanych na podstawie art. 479⁴⁵ K.p.c. do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, tj. postanowień o treści: „Odbiorca Usług zobowiązany jest do poinformowania Przedsiębiorstwa o zmianie adresu do korespondencji. W przypadku zmiany adresu wskazanego w umowie bez powiadomienia Przedsiębiorstwa, korespondencję oraz faktury wysłane na wskazany w umowie adres uważa się za

doreczone” (tak odpowiednio: § 11 ust. 4, § 12 ust. 4, § 7 ust. 4, oraz § 18 ust. 1 tych wzorców umów)

- co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*;

2. Stosowaniu we wzorcach umów pod nazwą:

- „*Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków Nr ...*” (obowiązująca od dnia 30 października 2012 r.), postanowienia o treści: „*Przedsiębiorstwo może wypowiedzieć umowę po uprzednim wezwaniu Odbiorcy Usług do zaprzestania naruszania umowy i wyznaczeniu dodatkowego 7 dniowego terminu do wykonania wezwania*” (tak: § 13 ust. 4 zd. 2 tego wzorca umowy);

- „*Umowa na dostawę wody i odprowadzanie ścieków Nr ...*”, z przejściem przyłączy na majątek gminy, „*Umowa na dostawę wody i odprowadzanie ścieków Nr ...*”, bez przejścia przyłączy na majątek gminy, „*Umowa na dostawę wody Nr ...*” oraz „*Umowa na odprowadzanie ścieków Nr ...*” (wszystkie obowiązujące do dnia 30 października 2012 r.), postanowień o treści: „*Umowa może zostać rozwiązana przez każdą ze stron: z zachowaniem 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia przypadającego na koniec miesiąca kalendarzowego*” (tak odpowiednio: § 11 ust. 2 lit. a) oraz § 12 ust. 2 lit. a) tych wzorców umów);

- „*Umowa warunkowa na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* Nr ...*” (obowiązująca do marca 2012 r.) oraz „*Umowa warunkowa na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* Nr ...*” (obowiązująca od marca do października 2012 r.), postanowień o treści: „*Umowa może zostać rozwiązana przez każdą ze stron: z zachowaniem 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia, przypadającego na koniec miesiąca kalendarzowego*” (tak: § 17 ust. 2 lit. a) tych wzorców umów);

- „*Umowa warunkowa na dostawę wody Nr ...*” oraz „*Umowa warunkowa na odprowadzanie ścieków Nr ...*” (obowiązujące do marca 2012 r.), postanowień o treści: „*Umowa zostaje zawarta na czas nieokreślony z zachowaniem 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia*” (tak: § 14 ust. 1 tych wzorców umów);

- „*Umowa warunkowa na dostawę wody Nr ...*” oraz „*Umowa warunkowa na odprowadzanie ścieków Nr ...*” (obowiązujące od marca do października 2012 r.), postanowień o treści: „*Umowa zostaje zawarta na czas określony do dnia ..... r. z zachowaniem 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia*” (tak: § 14 ust. 1 tych wzorców umów);

które uprawniają Przedsiębiorstwo do wstrzymania świadczenia usług na rzecz odbiorcy w innych przypadkach, niż określone w art. 8 ust. 1 *ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858, z późn. zm.), co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*.

po zobowiązaniu się przez Przedsiębiorstwo do podjęcia działań zmierzających do zaniechania naruszania zbiorowych interesów konsumentów, polegających na usunięciu wszystkich przywołanych wyżej postanowień wzorców umów w sposób zapewniający ochronę praw i interesów konsumentów, w wyniku których do obrotu konsumenckiego wprowadzone zostaną nowe ich wzorce oraz aneksowane będą umowy dotychczas zawarte w oparciu o te wzorce;

nakłada się na Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Rzeszowie obowiązek wykonania tego zobowiązania, w terminie do 31 marca 2015 r.

II. Na podstawie art. 28 ust. 3 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*, **nakłada się na Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Rzeszowie obowiązek złożenia, w terminie do dnia 31 maja 2015 r. informacji o stopniu realizacji przyjętego zobowiązania**, o którym mowa w punkcie I sentencji niniejszej decyzji, poprzez przedłożenie:

- informacji dotyczącej liczby umów zawartych z nowymi odbiorcami usług Przedsiębiorstwa, w oparciu o każdy ze zmienionych wzorców umów pod nazwą: „*Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków Nr...*” na cele bytowe i „*Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków do lokalu w budynku wielolokalowym Nr .../S*” oraz
- kopii 6 przykładowych umów zawartych z nowymi odbiorcami usług, w oparciu o ww. zmienione ich wzorce;
- informacji dotyczącej liczby dotychczasowych odbiorców usług Przedsiębiorstwa, związanych postanowieniami kwestionowanymi w niniejszej decyzji, którym doręczono ww. zmienione wzorce w celu zawarcia w oparciu o nie umów,
- informacji dotyczącej liczby wskazanych dotychczasowych odbiorców usług Przedsiębiorstwa, z którymi podpisano umowy, w oparciu o ww. zmienione ich wzorce oraz
- kopii 6 przykładowych umów zawartych ze wskazanymi dotychczasowymi odbiorcami usług Przedsiębiorstwa, w oparciu o ww. zmienione ich wzorce.

UZASADNIENIE

W ramach prowadzonej przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej „Prezesem Urzędu”) kontroli przedsiębiorstw wodociągowo – kanalizacyjnych zostało wszczęte i przeprowadzone postępowanie wyjaśniające w sprawie ustalenia, czy warunki świadczenia usług wynikające z umów stosowanych przez przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjne działające na terenie właściwości miejscowej Delegatury UOKiK w Krakowie, nie naruszają chronionych prawem interesów odbiorców tych usług, tj. czy są zgodne z przepisami *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. Nr 50, poz. 331, z późn. zm. – zwanej dalej „*ustawą o ochronie (...)*”). W toku tego postępowania wezwano m.in. Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Rzeszowie (zwane dalej „Przedsiębiorstwem”) do przesłania informacji i dokumentów objętych jego przedmiotem, w tym wzorców umów stosowanych przez Przedsiębiorstwo w obrocie z konsumentami.

Analiza dokumentów przedłożonych przez Przedsiębiorstwo wykazała, że przedmiotem jego działalności jest m.in. zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków. Przedsiębiorstwo realizuje zadania w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gmin Rzeszów, Boguchwała oraz Tyczyn. W ramach prowadzonej w tym zakresie działalności gospodarczej Przedsiębiorstwo zawiera m.in. umowy związane z zaopatrzeniem w wodę oraz odprowadzaniem ścieków, w tym zawiera również takie umowy z konsumentami, w oparciu o przygotowane przez siebie wzorce umów. W sumie Przedsiębiorstwo stosuje kilka takich wzorców umów. Ich analiza wykazała, że niektóre wzorce umów pod nazwą: „*Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków Nr ...*” (obowiązująca od dnia 30 października 2012 r.) oraz „*Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków do lokalu w budynku*

wielolokalowym Nr ...” (obowiązująca od dnia 9 kwietnia 2013 r.), „Umowa na dostawę wody i odprowadzanie ścieków Nr ...”, z przejęciem przyłączy na majątek gminy, „Umowa na dostawę wody i odprowadzanie ścieków Nr ...”, bez przejęcia przyłączy na majątek gminy, „Umowa na dostawę wody Nr ...”, „Umowa na odprowadzanie ścieków Nr ...” (wszystkie obowiązujące do dnia 30 października 2012 r.), „Umowa o prowadzenie odczytów i rozliczeń Nr ...” (obowiązująca do dnia 9 kwietnia 2013 r.), „Umowa warunkowa na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* Nr ...”, „Umowa warunkowa na dostawę wody Nr ...”, „Umowa warunkowa na odprowadzanie ścieków Nr ...” (wszystkie obowiązujące do marca 2012 r.), „Umowa warunkowa na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* Nr ...”, „Umowa warunkowa na dostawę wody Nr ...”, „Umowa warunkowa na odprowadzanie ścieków Nr ...” (wszystkie obowiązujące od marca do października 2012 r.), mogą zawierać klauzule wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 *Kodeksu postępowania cywilnego* (zwanego dalej „Rejestrem”) oraz klauzule sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858, z późn. zm. – zwanej dalej „ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu (...))”.

Mając powyższe na uwadze, Prezes Urzędu wszczął - postanowieniem Nr RKR - 217/2013 z dnia 21 sierpnia 2013 r. - postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Rzeszowie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na:

I. Stosowaniu we wzorcach umów pod nazwą:

- „Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków Nr ...” (obowiązująca od dnia 30 października 2012 r.) oraz „Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków do lokalu w budynku wielolokalowym Nr ...” (obowiązująca od dnia 9 kwietnia 2013 r.), postanowień wpisanych na podstawie art. 479⁴⁵ *K.p.c.* do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, tj. postanowień o treści: „Do obowiązków Odbiorcy Usług należy w szczególności: niezwłoczne pisemne powiadomienie Przedsiębiorstwa o zmianie adresu siedziby (miejsca zamieszkania) lub adresu do korespondencji pod rygorem doręczenia korespondencji na adres dotychczasowy ze skutkiem doręczenia w przypadku adnotacji poczty „adresat wyprowadził się, nieznany, odmówił odbioru”, itp.” (tak odpowiednio: § 5 ust. 2 lit. i) oraz § 5 ust. 2 lit. d) tych wzorców umów);
- „Umowa na dostawę wody i odprowadzanie ścieków Nr ...”, z przejęciem przyłączy na majątek gminy, „Umowa na dostawę wody i odprowadzanie ścieków Nr ...”, bez przejęcia przyłączy na majątek gminy, „Umowa na dostawę wody Nr ...”, „Umowa na odprowadzanie ścieków Nr ...” (wszystkie obowiązujące do dnia 30 października 2012 r.), „Umowa o prowadzenie odczytów i rozliczeń Nr ...” (obowiązująca do dnia 9 kwietnia 2013 r.), „Umowa warunkowa na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* Nr ...”, „Umowa warunkowa na dostawę wody Nr ...”, „Umowa warunkowa na odprowadzanie ścieków Nr ...” (wszystkie obowiązujące do marca 2012 r.), „Umowa warunkowa na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* Nr ...”, „Umowa warunkowa na dostawę wody Nr ...”, „Umowa warunkowa na odprowadzanie ścieków Nr ...” (wszystkie obowiązujące od marca do października 2012 r.), postanowień wpisanych na podstawie art. 479⁴⁵ *K.p.c.* do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, tj. postanowień o treści: „Odbiorca Usług zobowiązany jest do poinformowania Przedsiębiorstwa o zmianie adresu do korespondencji. W przypadku zmiany adresu wskazanego w umowie bez powiadomienia Przedsiębiorstwa, korespondencję oraz faktury wysłane na wskazany w umowie adres uważa się za doręczone” (tak odpowiednio: § 11 ust. 4, § 12 ust. 4, § 7 ust. 4, oraz § 18 ust. 1 tych wzorców umów)

- co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*;

II. Stosowaniu we wzorcach umów pod nazwą:

- „*Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków Nr ...*” (obowiązująca od dnia 30 października 2012 r.), postanowienia o treści: „*Przedsiębiorstwo może wypowiedzieć umowę po uprzednim wezwaniu Odbiorcy Usług do zaprzestania naruszania umowy i wyznaczeniu dodatkowego 7 dniowego terminu do wykonania wezwania*” (tak: § 13 ust. 4 zd. 2 tego wzorca umowy);
- „*Umowa na dostawę wody i odprowadzanie ścieków Nr ...*”, z przejęciem przyłączy na majątek gminy, „*Umowa na dostawę wody i odprowadzanie ścieków Nr ...*”, bez przejęcia przyłączy na majątek gminy, „*Umowa na dostawę wody Nr ...*” oraz „*Umowa na odprowadzanie ścieków Nr ...*” (wszystkie obowiązujące do dnia 30 października 2012 r.), postanowień o treści: „*Umowa może zostać rozwiązana przez każdą ze stron: z zachowaniem 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia przypadającego na koniec miesiąca kalendarzowego*” (tak odpowiednio: § 11 ust. 2 lit. a) oraz § 12 ust. 2 lit. a) tych wzorców umów);
- „*Umowa warunkowa na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* Nr ...*” (obowiązująca do marca 2012 r.) oraz „*Umowa warunkowa na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* Nr ...*” (obowiązująca od marca do października 2012 r.), postanowień o treści: „*Umowa może zostać rozwiązana przez każdą ze stron: z zachowaniem 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia, przypadającego na koniec miesiąca kalendarzowego*” (tak: § 17 ust. 2 lit. a) tych wzorców umów);
- „*Umowa warunkowa na dostawę wody Nr ...*” oraz „*Umowa warunkowa na odprowadzanie ścieków Nr ...*” (obowiązujące do marca 2012 r.), postanowień o treści: „*Umowa zostaje zawarta na czas nieokreślony z zachowaniem 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia*” (tak: § 14 ust. 1 tych wzorców umów);
- „*Umowa warunkowa na dostawę wody Nr ...*” oraz „*Umowa warunkowa na odprowadzanie ścieków Nr ...*” (obowiązujące od marca do października 2012 r.), postanowień o treści: „*Umowa zostaje zawarta na czas określony do dnia ..... r. z zachowaniem 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia*” (tak: § 14 ust. 1 tych wzorców umów);

które uprawniają Przedsiębiorstwo do wstrzymania świadczenia usług na rzecz odbiorcy w innych przypadkach, niż określone w art. 8 ust. 1 *ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858, z późn. zm.), co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*.

- Jednocześnie - postanowieniem Nr RKR - 218/2013 z dnia 21 sierpnia 2013 r.
- Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów w niniejszym postępowaniu dokumenty i informacje uzyskane w trakcie wskazanego wyżej postępowania wyjaśniającego.

Pismem z dnia 21 sierpnia 2013 r. Prezes Urzędu zawiadomił Przedsiębiorstwo o wszczęciu przedmiotowego postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Tym samym pismem wezwano Przedsiębiorstwo m.in. do przesłania dokumentów i informacji objętych zakresem niniejszego postępowania, ustosunkowania się do zarzutów postępowania oraz udzielenia wyjaśnień dotyczących przyczyn stosowania wzorców umów pod nazwą: „*Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków Nr ...*” (obowiązująca od dnia 30 października 2012 r.) oraz „*Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków do lokalu w budynku wielolokalowym Nr ...*” (obowiązująca od dnia 9 kwietnia 2013 r.), „*Umowa na dostawę wody i odprowadzanie ścieków Nr ...*”, z przejęciem przyłączy na majątek gminy, „*Umowa na dostawę wody i odprowadzanie*

ścieków Nr ...”, bez przejęcia przyłączy na majątek gminy, „*Umowa na dostawę wody Nr ...*”, „*Umowa na odprowadzanie ścieków Nr ...*” (wszystkie obowiązujące do dnia 30 października 2012 r.), „*Umowa o prowadzenie odczytów i rozliczeń Nr ...*” (obowiązująca do dnia 9 kwietnia 2013 r.), „*Umowa warunkowa na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* Nr ...*”, „*Umowa warunkowa na dostawę wody Nr ...*”, „*Umowa warunkowa na odprowadzanie ścieków Nr ...*” (wszystkie obowiązujące do marca 2012 r.), „*Umowa warunkowa na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* Nr ...*”, „*Umowa warunkowa na dostawę wody Nr ...*”, „*Umowa warunkowa na odprowadzanie ścieków Nr ...*” (wszystkie obowiązujące od marca do października 2012 r.), zawierających postanowienie wpisane do Rejestru oraz postanowienia sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu (...)*.

Ustosunkowując się do postawionych zarzutów, Przedsiębiorstwo w piśmie z dnia 06 września 2013 r. wyjaśniło, że „*mimo zawarcia umów ze wskazanymi przez Prezesa UOKiK klauzulami w zasadzie nie korzystało z tych zapisów*”, a odbiorcy usług nie ponosili konsekwencji, mogących wynikać z kwestionowanych postanowień umownych. Zapewniono także o niezwłocznym zaprzestaniu stosowania zakwestionowanych wzorców umownych. Ponadto, Przedsiębiorstwo oświadczyło, że podjęło działania, mające na celu usunięcie ze stosowanych wzorców umownych zakwestionowanych przez Prezesa Urzędu postanowień. Zapowiedziało przygotowanie i zatwierdzenie nowych wzorców do dnia 30.09.2013 r. Przedsiębiorstwo zapowiedziało także sukcesywną wymianę umów z klientami z terminem końcowym wyznaczonym na październik 2016 r.

W odpowiedzi pismem z dnia 07 października 2013 r. Przedsiębiorstwo ponownie poinformowało, że w okresie obowiązywania zakwestionowanych przez Prezesa Urzędu wzorców umów nie wykorzystywało tych postanowień w kontaktach z odbiorcami usług. Jednocześnie w tym samym piśmie Przedsiębiorstwo oświadczyło, że opracowało i wprowadziło w życie zmienione wzorce umowne i przedłożyło je w załączniku do ww. pisma, tj. „*Umowę o zaopatrzenie w wodę i odprowadzenie ścieków Nr ...*” na cele bytowe, „*Umowę o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzanie ścieków dla budynku wielolokalowego Nr ...*” oraz „*Umowę o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków do lokalu w budynku wielolokalowym Nr .../S*” jak również „*Umowę o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków Nr ...*” dotyczącą ścieków przemysłowych lub mieszaniny ścieków przemysłowych i bytowych.

Jednocześnie Przedsiębiorstwo zobowiązało się do wymiany dotychczas obowiązujących umów na nowe w krótszym terminie, tj. do 31 marca 2015 r. (w ciągu 18 miesięcy od momentu zobowiązania się do wymiany umów w niniejszym piśmie), wykorzystując w tym celu tryb wymiany tych umów przewidziany w art. 384¹ k.c.

Pismem z dnia 19 marca 2014 r. Prezes UOKiK zawiadomił Przedsiębiorstwo o zakończeniu zbierania materiału dowodowego oraz możliwości zapoznania się z aktami sprawy. W wyznaczonym terminie Przedsiębiorstwo skorzystało z przysługującego prawa zapoznania się z materiałem dowodowym.

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Rzeszowie realizuje zadania z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gmin Rzeszów, Boguchwała oraz Tyczyn. Przedsiębiorstwo prowadzi działalność gospodarczą w tym zakresie w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością,

na podstawie wpisu dokonanego w Rejestrze Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000185541 (k. 166- k.170) oraz w oparciu o :

- zezwolenie Zarządu Gminy Miasta Rzeszowa z 24 września 2002 r. (k.192-k.195),
- zezwolenie burmistrza gminy Tyczyn z 10 stycznia 2003 r., a także decyzji z dnia 21 stycznia 2005 r. zmieniającej to zezwolenie (k.184-k.191),
- zezwolenie wójta gminy Boguchwała z 02 czerwca 2003 r., a także decyzji z dnia 21 lutego 2005 r. zmieniającej to zezwolenie (k.171-k.183).

Zgodnie z art. 19 ust. 1 i 2 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu (...)* – prawa i obowiązki Przedsiębiorstwa i odbiorców jego usług określają:

- „*Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Miasto Rzeszów*”, przyjęty uchwałą Nr L/941/2013 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 26 marca 2013 r. (k.201-k.211),
- „*Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Tyczyn*”, przyjęty uchwałą Nr XXXV/286/06 Rady Miejskiej w Tyczynie z dnia 20 stycznia 2006 r. (k.212-k.218),
- „*Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków obowiązujący na terenie Gminy Boguchwała*”, przyjęty uchwałą Nr XXVI/464/06 Rady Gminy Boguchwała z dnia 16 lutego 2006 r. (k.219-k.226).

Stosownie do treści art. 6 ust. 1 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu (...)* – Przedsiębiorstwo zawiera z odbiorcami świadczonych przez niego usług, w tym z konsumentami, pisemne umowy, na podstawie których odbywa się dostawa wody lub odbiór ścieków i które dookreślają prawa i obowiązki Przedsiębiorstwa oraz odbiorców jego usług. W tym celu Przedsiębiorstwo opracowało i stosuje w obrocie prawnym wzorce umów.

Na podstawie wyjaśnień Przedsiębiorstwa zawartych w jego piśmie z dnia 06 września 2013 r. ustalono, że Przedsiębiorstwo na przestrzeni ostatnich lat stosowało wiele wzorców umownych. Prezes Urzędu ustalił, że w okresie do 31 sierpnia 2013 r. Przedsiębiorstwo zawarło w oparciu o:

- wzorzec *Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* (stosowany od dnia 30 października 2012 r.) - 1560 umów,
- wzorzec *Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków do lokalu w budynku wielolokalowym* (stosowany od dnia 09 kwietnia 2012 r.) - 76 umów,
- wzorzec *Umowy na dostawę wody* (stosowany od dnia 30 października 2012 r.) - 118 umów,
- wzorzec *Umowy na dostawę wody* (stosowany do dnia 30 października 2012 r.) - 1881 umów,
- wzorzec *Umowy na odprowadzanie ścieków* (stosowany do dnia 30 października 2012 r.) - 855 umów,
- wzorzec *Umowy Warunkowej na dostawę wody i odprowadzania ścieków* (stosowany do marca 2012 r.) - 323 umowy,
- wzorzec *Umowy Warunkowej na dostawę wody* (stosowany do marca 2012 r.) - 380 umów,
- wzorzec *Umowy Warunkowej na odprowadzanie ścieków* (stosowany do marca 2012 r.) - 9 umów,
- wzorzec *Umowy Warunkowej na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* (stosowany od marca do października 2012 r.) - 95 umów,

- wzorzec *Umowy Warunkowej na dostawę wody* (stosowany od marca do października 2012 r.) - 76 umów,
- wzorzec *Umowy Warunkowej na odprowadzanie ścieków* (stosowany od marca do października 2012 r.) - 57 umów.

W trakcie niniejszego postępowania ustalono, że ww. wzorce były stosowane w jednakowej postaci w relacjach z konsumentami, przedsiębiorcami, jak również wszelkimi innymi podmiotami. Ustalono również, że Przedsiębiorstwo podejmowało wszystkie czynności związane z zawarciem z odbiorcami jego usług umów, w oparciu o poszczególne ich wzorce, które wymienione zostały wyżej.

(dowód: Pismo Przedsiębiorstwa z dnia 06 września 2013 r., k.163-k.164)

Analiza wskazanych wyżej wzorców umów pozwoliła na postawienie Przedsiębiorstwu zarzutów naruszenia zbiorowych interesów konsumentów. W wyniku dokonanej analizy ustalono bowiem, że w badanych wzorcach umów stosowanych przez Przedsiębiorstwo w obrocie z konsumentami oraz w umowach zawartych z ich użyciem:

- § 18 ust. 1 wzorców: *Umowy warunkowej na odprowadzanie ścieków, Umowy warunkowej na dostawę wody, Umowy warunkowej na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* (wszystkie stosowane od marca do października 2012 r.), *Umowy warunkowej na odprowadzanie ścieków, Umowy warunkowej na dostawę wody oraz Umowy warunkowej na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* (wszystkie stosowane do marca 2012 r.),
- § 7 ust. 4 wzorca *Umowy o prowadzenie odczytów i rozliczeń* (stosowanej do 9 kwietnia 2013 r.),
- § 12 ust. 4 wzorca *Umowy na odprowadzanie ścieków*,
- § 11 ust. 4 wzorców: *Umowy na dostawę wody i odprowadzanie ścieków z przejęciem przyłączy na majątek gminy, Umowy na dostawę wody i odprowadzanie ścieków bez przejęcia przyłączy na majątek gminy oraz Umowy na dostawę wody i odprowadzanie ścieków z przyjęciem przyłączy na majątek gminy* (wszystkie stosowane do 30 października 2012 r.)

stosowane jest następujące postanowienie o treści: „*Odbiorca Usług zobowiązany jest do poinformowania Przedsiębiorstwa o zmianie adresu do korespondencji. W przypadku zmiany adresu wskazanego w umowie bez powiadomienia Przedsiębiorstwa, korespondencję oraz faktury wysyłane na wskazany w umowie adres uważa się za doręczone.*”

Z kolei we wzorcach:

- § 5 ust. 2 lit d) wzorca, *Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków do lokalu w budynku wielolokalowym* (stosowanej od 9 kwietnia 2013 r.);
- § 5 ust. 2 lit i) wzorca *Umowy na zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* (stosowanej od 30 października 2012 r.)

znajduje się postanowienie o treści: „*Do obowiązków Odbiorcy Usług należy w szczególności: niezwłoczne pisemne powiadomienie Przedsiębiorstwa o zmianie adresu siedziby(miejsca zamieszkania) lub adresu do korespondencji pod rygorem doręczenia korespondencji na adres dotychczasowy ze skutkiem doręczenia w przypadku adnotacji poczty „adresat wyprowadził się, nieznany, odmówił odbioru” itp.*”

(dowód: Pismo Przedsiębiorstwa z dnia 24 maja 2013 r., k. 24- k. 136)

Prezes Urzędu, uznał że powyższe zapisy – będące przedmiotem zarzutu punktu I.1. sentencji niniejszej decyzji – mogą mieścić się w hipotezie klauzul wpisanych do Rejestru pod pozycjami 1207 oraz 1482.

Podnieść należy w tym miejscu, iż do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone wpisane zostały - na podstawie art. 479⁴⁵ *Kodeksu postępowania cywilnego* – postanowienia, o następującej treści:

Poz. 1207: *„W przypadku zmiany adresu, każda ze stron zobowiązana jest niezwłocznie pisemnie powiadomić o tym drugą stronę. W przypadku nie powiadomienia o zmianie adresu, korespondencja kierowana na ostatni znany adres będzie uznawana za skutecznie doręczoną”* (wpis dokonany na podstawie wyroku SOKiK z dnia 16 kwietnia 2007 r., sygn. akt: XVII Amc 43/06).

Poz. 1482: *„Oświadczenia i zawiadomienia Activ Investment przesłane Kupującemu na podany adres do korespondencji uważa się za skutecznie doręczone. Kupujący zobowiązany jest w trakcie trwania niniejszej Umowy do natychmiastowego zawiadomienia Activ Investment o każdej zmianie adresu swego miejsca zamieszkania, pod rygorem uznania za skutecznie doręczone oświadczeń i zawiadomień Activ Investment przesyłanych Kupującemu na adres wskazany w niniejszej umowie”* (wpis dokonany na podstawie wyroku SOKiK z dnia 20 maja 2008 r., sygn. akt: XVII Amc 107/07).

Niezależnie od powyższego Prezes Urzędu ustalił, że analizowane wzorce umów Przedsiębiorstwa zawierają następujące postanowienia:

- § 13 ust. 4. zd. 2 wzorca *Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* na cele bytowe (stosowanej od dnia 30 października 2012 r.), o treści: *„Przedsiębiorstwo może wypowiedzieć umowę po uprzednim wezwaniu Odbiorcy Usług do zaprzestania naruszania umowy i wyznaczeniu dodatkowego 7 dniowego terminu do wykonania wezwania”*,
- § 14 ust. 1 wzorców: *Umowy warunkowej na odprowadzanie ścieków* oraz *Umowy warunkowej na dostawę wody* (stosowanych od marca do października 2012 r.), o treści: *„Umowa zostaje zawarta na czas określony do dnia ..... r. z zachowaniem 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia.”*,
- § 17 ust. 2 lit. a) wzorca *Umowy warunkowej na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* (stosowanej od marca do października 2012 r.), o treści: *„Umowa może zostać rozwiązana przez każdą ze stron: z zachowaniem 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia, przypadającego na koniec miesiąca kalendarzowego”*,
- § 14 ust. 1 wzorców: *Umowy warunkowej na odprowadzanie ścieków* oraz *Umowy warunkowej na dostawę wody* (stosowanych do marca 2012 r.), o treści: *„Umowa zostaje zawarta na czas nieokreślony z zachowaniem 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia”*,
- § 17 ust. 2 lit a) wzorca *Umowy warunkowej na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* (stosowanej do marca 2012 r.), o treści: *„Umowa może zostać rozwiązana przez każdą ze stron: z zachowaniem 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia, przypadającego na koniec miesiąca kalendarzowego”*,
- § 12 ust. 2 lit. a) wzorca *Umowy na odprowadzanie ścieków*, § 11 ust. 2 lit. a) wzorców: *Umowy na dostawę wody* oraz *Umowy na dostawę wody i odprowadzanie ścieków bez przejęcia przyłączy na majątek Gminy Miasto Rzeszów*, *Umowy na dostawę wody i odprowadzanie ścieków z przejęciem przyłączy na majątek Gminy Miasto Rzeszów* (stosowanych do 30 października 2012 r.) o treści: *„Umowa może zostać rozwiązana przez każdą ze stron: z zachowaniem 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia przypadającego na koniec miesiąca kalendarzowego”*.

(dowód: Pismo Przedsiębiorstwa z dnia 24 maja 2013 r., k. 24- k. 136)

Cytowane postanowienia – objęte zarzutem punktu I.2. sentencji niniejszej decyzji – mogą stanowić naruszenie art. 8 ust. 1 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu (...)*, uprawniając Przedsiębiorstwo do wstrzymania świadczenia usług na rzecz odbiorcy w innych przypadkach, niż wskazane w tym przepisie.

Wszystkie powyższe postanowienia znajdują się w poszczególnych rodzajach umów zawartych przez Przedsiębiorstwo z odbiorcami jego usług.

Zgodnie z oświadczeniem Przedsiębiorstwa w piśmie z dnia 07 października 2013 r., w okresie obowiązywania wzorców: *Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* (obowiązującej od 30 października 2012 r.), *Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków do lokalu w budynku wielolokalowym* (obowiązującej od 9 kwietnia 2013 r.), *Umowy na dostawę wody i odprowadzanie ścieków z przejęciem przyłączy na majątek gminy*, *Umowy na dostawę wody i odprowadzanie ścieków bez przejęcia przyłączy na majątek gminy*, *Umowy na dostawę wody*, *Umowy na odprowadzanie ścieków* (wszystkie obowiązujące do 30 października 2012 r.), *Umowy o prowadzenie odczytów i rozliczeń* (obowiązującej do 9 kwietnia 2013 r.), *Umowy warunkowej na dostawę wody i odprowadzanie ścieków*, *Umowy warunkowej na dostawę wody*, *Umowy warunkowej na odprowadzanie ścieków* (wszystkie obowiązujące do marca 2012 r.), *Umowy warunkowej na dostawę wody i odprowadzanie ścieków*, *Umowy warunkowej na dostawę wody*, *Umowy warunkowej na odprowadzanie ścieków* (wszystkie obowiązujące od marca do października 2012 r.):

- nie uznawało kierowanych do odbiorców pism na dotychczasowy, zmieniony adres za skutecznie doręczone, co mogłoby być konsekwencją zastosowania przez Przedsiębiorstwo zapisów powołanych w punkcie I.1. sentencji niniejszej decyzji;
- nie rozwiązało za wypowiedzeniem umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzenie ścieków, co zastrzeżone zostało przez Przedsiębiorstwo w treści zapisów powołanych w punkcie I.2. sentencji niniejszej decyzji;
- nie zastosowało w praktyce, w jakikolwiek inny sposób niż określony w punktach poprzednich zapisów wzorców umów, wymienionych w punkcie I sentencji niniejszej decyzji i nie powoływało się na nie w sporze z konsumentami.

(dowód: Pismo Przedsiębiorstwa z dnia 07 października 2013 r., k.230-k.231)

Niezależnie od powyższego, w trakcie niniejszego postępowania Przedsiębiorstwo zobowiązało się do dokonania zmiany wzorców: *Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* na cele bytowe oraz *Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków do lokalu w budynku wielolokalowym*.

(dowód: Pismo Przedsiębiorcy z dnia 06 września 2013 r., k.159-k.164)

Na potwierdzenie tego, w kolejnym piśmie, Przedsiębiorstwo przedstawiło nowe, zmienione wzorce umów, tj. wzorce *Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* na cele bytowe oraz *Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków do lokalu w budynku wielolokalowym*, a dodatkowo także wzór pisma przewodniego kierowanego do Odbiorców Usług MPWiK Sp. z o.o. w związku ze zmianą umów.

(dowód: Pismo Przedsiębiorstwa z dnia 07 października 2013 r., k.230-k.263)

Po dokonaniu analizy tych wzorców umów w ramach postępowania prowadzonego w niniejszej sprawie ustalono, że nie zawierają one zakwestionowanych postanowień, jak również żadnych innych naruszeń *ustawy o ochronie (...)*. We wzorcach tych wszystkie kwestionowane postanowienia zmodyfikowano w taki sposób, że ich treść została dostosowana do obowiązującego przepisu art. 8 ust. 1 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu (...)*, albo też postanowienia te zostały usunięte z wzorców umów. Z wzorców tych usunięto bowiem wszystkie postanowienia, które zakwalifikowane zostały jako tożsame z klauzulami

wpisanymi do Rejestru niedozwolonych postanowień umownych. Natomiast pozostałe z kwestionowanych postanowień wzorców umów uzyskały następującą treść: „*Umowa może zostać rozwiązana przez Odbiorcę Usług z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia.*”. Przedsiębiorstwo zobowiązało się także do wymiany dotychczas obowiązujących umów na nowe w terminie do 31 marca 2015 r., wykorzystując w tym celu tryb wymiany tych umów przewidziany w art. 384¹ Kodeksu cywilnego.

(dowód: Pismo Przedsiębiorstwa z dnia 07 października 2013 r., k. 230-k.231)

Mając powyższe ustalenia na uwadze, Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Interes publiczny

Zgodnie z przepisem art. 1 ust. 1 *ustawy o ochronie (...)*, ma ona zastosowanie wyłącznie do ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów podejmowanej w interesie publicznym. Oznacza to, że warunkiem koniecznym do uruchomienia procedur i zastosowania instrumentów określonych w tej *ustawie* jest zaistnienie takiego stanu faktycznego, w którym działania przedsiębiorców – naruszając jej przepisy – stanowią chociaż potencjalne zagrożenie interesu publicznego. Ma to miejsce wówczas, gdy skutkami działań sprzecznych z przepisami *ustawy o ochronie (...)* dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, względnie, gdy działania te wywołują na rynku inne niekorzystne zjawiska¹.

Niniejsze postępowanie dotyczy postanowień stosowanych przez Przedsiębiorstwo wzorców: „*Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków Nr ...*” (obowiązującej od dnia 30 października 2012 r.), „*Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków do lokalu w budynku wielolokalowym Nr ...*” (obowiązującej od dnia 9 kwietnia 2013 r.), „*Umowy na dostawę wody i odprowadzanie ścieków Nr ...*”, z przejęciem przyłączy na majątek gminy, „*Umowy na dostawę wody i odprowadzanie ścieków Nr ...*”, bez przejęcia przyłączy na majątek gminy, „*Umowy na dostawę wody Nr ...*”, „*Umowy na odprowadzanie ścieków Nr ...*” (wszystkie obowiązujące do dnia 30 października 2012 r.), „*Umowy o prowadzenie odczytów i rozliczeń Nr ...*” (obowiązującej do dnia 9 kwietnia 2013 r.), „*Umowy warunkowej na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* Nr ...*”, „*Umowy warunkowej na dostawę wody Nr ...*”, „*Umowy warunkowej na odprowadzanie ścieków Nr ...*” (wszystkie obowiązujące do marca 2012 r.), „*Umowy warunkowej na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* Nr ...*”, „*Umowy warunkowej na dostawę wody Nr ...*”, „*Umowy warunkowej na odprowadzanie ścieków Nr ...*” (wszystkie obowiązujące od marca do października 2012 r.). Wzorce te stosowane były wobec nieograniczonego kręgu adresatów, tj. przy zawieraniu umów z wszystkimi klientami Przedsiębiorstwa zainteresowanymi korzystaniem ze świadczonych przez niego usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Dotyczą one zatem obecnych i wszystkich potencjalnych klientów Przedsiębiorstwa, co oznacza, iż mogą mieć zastosowanie wobec nieokreślonego z góry kręgu adresatów. Stwierdzić zatem należy, że postępowanie poprzedzające wydanie niniejszej decyzji oraz zawarte w niej rozstrzygnięcie mają na celu ochronę interesu publicznego. Zdaniem Prezesa Urzędu, rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są lub będą klientami Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Rzeszowie. W konsekwencji przyjąć należy również, że do oceny stanu faktycznego niniejszej sprawy znajdują zastosowanie przepisy *ustawy o ochronie (...)*.

¹ Por.: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 24 stycznia 1991 r. (sygn. akt: XV Amr 8/90) oraz wyroki Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 4 lipca 2001 r. (sygn. akt: XVII Ama 108/00) oraz z dnia 23 lutego 2002 r. (sygn. akt: XVII Ama 133/2001).

Praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów

Zgodnie z art. 24 ust. 1 *ustawy o ochronie (...)* zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie zaś do art. 24 ust. 2 tej *ustawy*, przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Stwierdzenie istnienia przedmiotowej praktyki wymaga zatem spełnienia dwóch przesłanek: bezprawności działania przedsiębiorcy i naruszenia zbiorowego interesu konsumentów.

Zaznaczyć należy w tym miejscu, że konsumentem - w myśl art. 4 pkt 12 *ustawy o ochronie (...)* w związku z art. 22¹ *Kodeksu cywilnego* - jest osoba fizyczna dokonująca czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Natomiast przez przedsiębiorcę - zgodnie z art. 4 pkt 1 *ustawy o ochronie (...)* - rozumie się w szczególności przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. W świetle art. 4 ust. 1 *ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej* (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 672, z późn. zm.), przedsiębiorcą jest m.in. osoba prawna, która we własnym imieniu wykonuje działalność gospodarczą. Przedsiębiorstwo jest osobą prawną - spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, prowadzącą działalność gospodarczą na podstawie wpisu do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000185541. A zatem - w świetle powyższego - jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 *ustawy o ochronie (...)*. Oznacza to, że przepisy tej *ustawy* odnoszą się do Przedsiębiorstwa wprost.

Powołany wyżej przepis art. 24 ust. 2 *ustawy o ochronie (...)* zawiera w punktach 1 - 3 przykładowe wyliczenie praktyk, zakazanych przez ustawodawcę. Katalog ten precyzuje, że praktykami naruszającymi zbiorowe interesy konsumentów są w szczególności: stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ *Kodeksu postępowania cywilnego*, nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji oraz naruszenia szeroko ujmowanych praw konsumenta do informacji. A zatem kolejne punkty art. 24 ust. 2 *ustawy o ochronie (...)* dookreślają klauzulę generalną wyrażoną na początku tego przepisu, poprzez egemplifikację najczęściej występujących rodzajów praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Jak już zasygnalizowano powyżej, aby możliwe było stwierdzenie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów niezbędne jest łączne spełnienie dwóch przesłanek, tj.:

- działania przedsiębiorcy muszą nosić znamiona bezprawności,
- działania te muszą naruszać zbiorowe interesy konsumentów.

Przesłanka bezprawności

Odnosząc się do pierwszej z przesłanek art. 24 ust. 2 *ustawy o ochronie (...)*, tj. bezprawności działań przedsiębiorcy, stwierdzić należy, iż pojęcie bezprawności nie jest pojęciem prawnie zdefiniowanym. Należy zatem przyjąć, zgodnie z literalnym jego brzmieniem, że „działanie bezprawne” to takie zachowanie, które jest sprzeczne z nakazem lub zakazem zawartym w ustawie, rozporządzeniu wydanym na podstawie i dla wykonania ustawy, umową międzynarodową mającą bezpośrednie zastosowanie w stosunkach wewnętrznych oraz z zasadami współżycia społecznego (dobrymi obyczajami). Chodzi tu mianowicie o sprzeczność z szeroko rozumianym porządkiem prawnym, jako całością. Bezprawność jest czynnikiem o charakterze obiektywnym, tj. nie zależy od wystąpienia szkody, ani zamiaru po stronie przedsiębiorcy, dopuszczającego się działań bezprawnych. Rozważenia przy ocenie bezprawności wymaga natomiast kwestia, czy

zachowanie przedsiębiorcy było zgodne, czy też niezgodne z obowiązującymi zasadami porządku prawnego.

Podobnie Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej w skrócie „SOKiK”) zwrócił uwagę, że przepisy *ustawy o ochronie (...)* nie definiują pojęcia bezprawności działań przedsiębiorcy. SOKiK stwierdził, iż art. 23a ust. 1 *ustawy o ochronie (...)* z 15 grudnia 2000 r. – którego odpowiednikiem w *ustawie o ochronie (...)* z dnia 16 lutego 2007 r. jest art. 24 ust. 2 – nie ma samodzielnego znaczenia prawnego, lecz powinien być interpretowany oraz stosowany w określonym kontekście normatywnym. W związku z tym, w celu konkretyzacji przesłanki bezprawności należy sięgnąć do przepisów innych ustaw, gdyż dopiero na ich podstawie możliwe jest dokonanie oceny działań przedsiębiorcy w aspekcie ich zgodności z prawem. Niemniej jednak *ustawa o ochronie (...)* w jednym przypadku wprost identyfikuje działanie przedsiębiorcy jako bezprawne – mianowicie działanie polegające na stosowaniu postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone i wpisanych do Rejestru prowadzonego przez Prezesa Urzędu². To ostatnie stanowisko wyrażone zostało również w innym wyroku, w którym SOKiK wywiódł, że można sformułować samoistną przesłankę bezprawności, jeżeli ustali się, że przedsiębiorca stosował postanowienia wzorców umów wpisane do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ *K.p.c.* Zatem wykazanie, że przedsiębiorca wprowadził do obrotu wzorzec umowy, zawierający postanowienia o treści już wpisanej do Rejestru klauzul abuzywnych, stanowi wystarczającą przesłankę dla stwierdzenia bezprawności działania tego przedsiębiorcy³.

Analizując przesłankę bezprawności, należy mieć na uwadze, że zarzut bezprawnego działania Przedsiębiorstwa w przedmiotowej sprawie dotyczy zarówno:

- 1) stosowania postanowień wzorców umów wpisanych do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 *K.p.c.* – tj. naruszenia art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 *ustawy o ochronie (...)*, jak również
- 2) stosowania nienazwanych praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, określonych w art. 24 ust. 1 i ust. 2 *ustawy o ochronie (...)*, a więc naruszenia tych właśnie przepisów.

Ocena działań Przedsiębiorstwa, objętych punktem I.1. sentencji decyzji

Do stwierdzenia praktyki określonej w art. 24 ust. 2 pkt 1 *ustawy o ochronie (...)* konieczne jest wykazanie, iż przedsiębiorca stosuje we wzorcu umownym postanowienia, które zostały wpisane do prowadzonego przez Prezesa Urzędu Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone. Pokreślenia wymaga, że wzorce umowne wykorzystywane przy zawieraniu umów z konsumentami mogą być poddane kontroli abstrakcyjnej. Kontroli abstrakcyjnej wzorca umowy jako takiego (art. 479³⁶ - 479⁴⁵ *K.p.c.*) dokonuje się niezależnie od tego, czy postanowienia wzorca były, czy też nie były zastosowane przy konkretnej umowie. Kontrola taka obejmuje klauzule pojedyncze lub zbiorowe (cały wzorzec lub jego fragment). Oceny postanowień w wypadku kontroli abstrakcyjnej dokonuje SOKiK i wyłącznie do kompetencji tego Sądu należy uznanie postanowień wzorców umownych za niedozwolone. Art. 479⁴³ *K.p.c.* rozszerza prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. Skutek tzw. prawomocności rozszerzonej następuje od chwili wpisania postanowienia wzorca umowy do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, prowadzonego przez Prezesa Urzędu, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2

² Por.: wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 23 czerwca 2006 r. (sygn. akt: XVII Ama 32/05).

³ Por.: wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 25 marca 2004 r. (sygn. akt: XVII Ama 51/03).

K.p.c. Konsekwencją prawną umieszczenia postanowienia umownego w ww. Rejestrze jest to, że posłużenie się nim będzie miało skutek wprowadzenia do umowy elementu bezwzględnie przez prawo zakazanego. Wpis do Rejestru niedozwolonych postanowień umownych oznacza, że od tego momentu stosowanie takiej klauzuli jest zakazane we wszystkich wzorcach umownych, tj. stosowanych także przez innych przedsiębiorców. Prezes Urzędu może stwierdzić stosowanie przez przedsiębiorcę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, polegającej na posługiwaniu się postanowieniem wzorca umownego, które zostało wpisane do Rejestru, bez względu na to, czy wpis dotyczy tego przedsiębiorcy, przeciwko któremu jest prowadzone postępowanie, czy też nie. Podobnie stanowisko w tej sprawie zajął Sąd Apelacyjny w Warszawie uznając, że zgodnie z art. 23a ust. 2 *ustawy o ochronie (...)* z 15 grudnia 2000 r. (obecnie art. 24 – przyp. własny Urzędu), praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest posługiwanie się postanowieniem wpisanym do Rejestru w oderwaniu od zagadnienia, czy wpis do Rejestru powstał w związku ze stosowaniem wzorca umowy przez ten podmiot, co do którego bada się stosowanie praktyki. Sąd wskazał też, że naruszenie interesów konsumentów może nastąpić w wyniku działań podmiotów, które stosują klauzule abuzywne wpisane do Rejestru, podczas gdy wpis do Rejestru związany jest z działaniami innych kontrahentów konsumentów⁴. Analogicznie orzekł Sąd Apelacyjny w Warszawie w innym swoim wyroku, w którym powołując się na uchwałę Sądu Najwyższego⁵ stwierdził, że wyrok uwzględniający powództwo przez uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone i zakazanie ich stosowania ma – zgodnie z art. 479⁴³ *K.p.c.* – od chwili wpisania do odpowiedniego Rejestru, skutek także wobec osób trzecich⁶. Z kolei zgodnie ze stanowiskiem SOKiK, dla uznania, że określona klauzula jest niedozwolonym postanowieniem umownym wpisanym do Rejestru klauzul niedozwolonych wystarczy stwierdzenie, że mieści się ona w hipotezie klauzuli wpisanej do Rejestru i nie jest konieczna literalna zgodność porównywanych klauzul. Czynnikiem przesadzającym o podobieństwie dwóch klauzul powinien być zatem zamiar, cel, jakiemu ma służyć kwestionowane postanowienie. Jeśli cel utworzenia spornej klauzuli odpowiada celowi sformułowania klauzuli uznanej za niedozwoloną, oba zapisy można uznać za tożsame⁷. Podobne stanowisko zajął także Sąd Najwyższy, który stwierdził, że „(...) *stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 K.p.c., może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów (...)*”. W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Najwyższy uznał m.in., że „(...) *praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów z art. 23a uokik (obecnie art. 24 – przyp. własny Urzędu) obejmuje również przypadki wprowadzania jedynie zmian kosmetycznych, polegających na przestawieniu wyrazów lub zastąpieniu jednych wyrazów innymi, jeżeli tylko wykładnia postanowienia pozwoli stwierdzić, że jego treść mieści się w hipotezie zakazanej klauzuli. Stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej, co wpisana do rejestru (...). Przyjęta powyżej rozszerzająca wykładnia art. 23a uokik znajduje również uzasadnienie w dyrektywach 93/13 oraz 98/27, a także orzecznictwie ETS dotyczącym zasady efektywności (...)*”. Nie jest zatem konieczna dokładna, literalna identyczność klauzuli wpisanej do Rejestru i klauzuli z nią porównywanej i stąd niedozwolone będą także takie postanowienia umów, które mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do Rejestru, których treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną ich wykładnię⁸.

⁴ Por.: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 2 grudnia 2005 r. (sygn. akt: VI ACa 760/05).

⁵ Por.: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2003 r. (sygn. akt: III CZP 95/03).

⁶ Por.: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 29 września 2005 r. (sygn. akt: VI ACa 381/05).

⁷ Por.: wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 25 maja 2005 r. (sygn. akt: XVII Ama 46/04).

⁸ Por.: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. akt: III SZP 3/06).

Przedmiotem niniejszego postępowania jest m.in. wykazanie, że zakwestionowane przez Prezesa Urzędu zapisy wzorców: „*Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków Nr ...*” (obowiązującej od dnia 30 października 2012 r.), „*Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków do lokalu w budynku wielolokalowym Nr ...*” (obowiązującej od dnia 9 kwietnia 2013 r.), „*Umowy na dostawę wody i odprowadzanie ścieków Nr ...*”, z przejęciem przyłączy na majątek gminy, „*Umowy na dostawę wody i odprowadzanie ścieków Nr ...*”, bez przejęcia przyłączy na majątek gminy, „*Umowy na dostawę wody Nr ...*”, „*Umowa na odprowadzanie ścieków Nr ...*” (wszystkie obowiązujące do dnia 30 października 2012 r.), „*Umowy o prowadzenie odczytów i rozliczeń Nr ...*” (obowiązującej do dnia 9 kwietnia 2013 r.), „*Umowy warunkowej na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* Nr ...*”, „*Umowy warunkowej na dostawę wody Nr ...*”, „*Umowy warunkowej na odprowadzanie ścieków Nr ...*” (wszystkie obowiązujące do marca 2012 r.), „*Umowy warunkowej na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* Nr ...*”, „*Umowy warunkowej na dostawę wody Nr ...*”, „*Umowy warunkowej na odprowadzanie ścieków Nr ...*” (wszystkie obowiązujące od marca do października 2012 r.), stosowane przez Przedsiębiorstwo, są tożsame z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnymi wyrokami SOKiK, wymienionymi w niniejszej decyzji i wpisanych do Rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ *K.p.c.*

Odnosząc się zatem do postanowień powołanych w punkcie I.1. sentencji niniejszej decyzji, tj. zapisów:

- § 18 ust. 1 wzorców *Umowy warunkowej na odprowadzanie ścieków, Umowy warunkowej na dostawę wody, Umowy warunkowej na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* (wszystkie stosowane od marca do października 2012 r.), *Umowy warunkowej na odprowadzanie ścieków, Umowy warunkowej na dostawę wody oraz Umowy warunkowej na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* (wszystkie stosowane do marca 2012 r.), § 7 ust. 4 wzorca *Umowy o prowadzenie odczytów i rozliczeń* (stosowanej do 9 kwietnia 2013 r.), § 12 ust. 4 wzorca *Umowy na odprowadzanie ścieków*, § 11 ust. 4 wzorców: *Umowy na dostawę wody, Umowy na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* bez przejęcia przyłączy na majątek Gminy Miasto Rzeszów oraz *Umowy na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* z przyjęciem przyłączy na majątek Gminy Miasto Rzeszów (wszystkie stosowane do 30 października 2012 r.), o treści: „*Odbiorca usług zobowiązany jest do poinformowania Przedsiębiorstwa o zmianie adresu do korespondencji. W przypadku zmiany adresu wskazanego w umowie bez powiadomienia Przedsiębiorstwa, korespondencja oraz faktury wysyłane na wskazany w umowie adres uważa się za doręczone.*”,
- § 5 ust. 2 lit d) wzorca *Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków do lokalu w budynku wielolokalowym* (stosowanej od 9 kwietnia 2013 r.) oraz § 5 ust. 2 lit i) *Umowy na zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* na cele bytowe (stosowanej od 30 października 2012 r.), o treści: „*Do obowiązków Odbiorcy usług należy w szczególności niezwłoczne pisemne powiadomienie Przedsiębiorstwa o zmianie adresu siedziby (miejsca zamieszkania) lub adresu do korespondencji pod rygorem doręczenia korespondencji na adres dotychczasowy ze skutkiem doręczenia w przypadku adnotacji poczty „adresat wyprowadził się, nieznany, odmówił odbioru” itp.*”

Prezes Urzędu uznał, że wszystkie powołane wyżej zapisy - będące przedmiotem zarzutu punktu I.1. sentencji niniejszej decyzji – mogą być tożsame z klauzulami niedozwolonymi wpisanymi do Rejestru niedozwolonych postanowień umownych pod pozycjami 1207 oraz 1482.

Pod pozycją 1207 ww. Rejestru (na podstawie wyroku SOKiK z dnia 16 kwietnia 2007 r., sygn. akt: XVII Amc 43/06) zostało bowiem wpisane postanowienie o treści: „*W przypadku zmiany adresu, każda ze stron zobowiązana jest niezwłocznie pisemnie powiadomić o tym drugą stronę. W przypadku niepowiadomienia o zmianie adresu, korespondencja kierowana*

na ostatni znany adres będzie uznawana za skutecznie doręczoną” Natomiast pod pozycją 1482 Rejestru niedozwolonych postanowień umownych (na podstawie wyroku SOKiK z dnia 20 maja 2008 r., sygn. akt: XVII Amc 107/07) widnieje następujący wpis: „*Oświadczenia i zawiadomienia Activ Investment przesłane Kupującemu na podany adres do korespondencji uważa się za skutecznie doręczone. Kupujący zobowiązany jest w trakcie trwania niniejszej Umowy do natychmiastowego zawiadomienia Activ Investment o każdej zmianie adresu swego miejsca zamieszkania, pod rygorem uznania za skutecznie doręczone oświadczeń i zawiadomień Activ Investment przesłanych Kupującemu na adres wskazany w niniejszej umowie*”. Zacytowane powyżej postanowienia uznane zostały przez SOKiK za niedozwolone, zaś Sąd w pełni podzielił stanowisko Prezesa Urzędu, iż są one niedozwolonymi postanowieniami umownymi w rozumieniu art. 385³ pkt 9 *K.c.* Podobnie SOKiK uznał za niedozwolone postanowienie o treści: „*Strony zgodnie ustalają, że korespondencja wysłana dwukrotnie listem poleconym na ostatnio podany adres do korespondencji uznana zostaje jako doręczona*”, które wpisane zostało następnie do Rejestru niedozwolonych postanowień umownych pod pozycją 2285 (na podstawie wyroku SOKiK z dnia 9 września 2010 r., sygn. akt: XVII Amc 999/09). SOKiK uznał, że powołane wyżej postanowienia należy ocenić jako niedozwolone, bowiem przyznają kontrahentowi konsumenta uprawnienie do dokonywania wiążącej interpretacji umowy. W postanowieniach tych przedsiębiorcy zastrzegali, że wysyłanie wszelkiej korespondencji, a zatem również oświadczeń woli, na wskazany przez klienta adres będzie równoznaczne z jej doręczeniem konsumentowi. Oznacza to, że tylko przedsiębiorca – jako twórca wzorca umowy – *de facto* decyduje o skuteczności doręczeń i wynikających z nich skutków prawnych. Takie działanie narusza standardy prawne wynikające z przepisów *Kodeksu cywilnego* oraz obowiązujących w obrocie dobrych obyczajów. Stosownie bowiem do treści art. 61 § 1 *K.c.* - oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. W razie wątpliwości, czy oświadczenie zostało złożone prawidłowo, a jego treść wywołuje przewidziane skutki prawne, właściwym do rozstrzygnięcia tych kwestii jest sąd powszechny, a nie twórca wzorca, który – korzystając z przewagi kontraktowej - narzuca swoim kontrahentom jego treść. Za niedopuszczalne w obrocie, zwłaszcza konsumenckim i sprzeczne z dobrymi obyczajami należy uznać natomiast zapisy wprowadzające doręczenie zastępcze lub domniemanie doręczenia, które należą do prawa procesowego i nakładają na osoby trzecie określone obowiązki, np. związane z dostarczeniem stronom postępowania pism procesowych. Obowiązki te są nakładane na podmioty prawa w drodze ustawowej i nie mogą być rozszerzane na uczestników obrotu gospodarczego przez postanowienia wzorca umowy.

Wobec powyższego należy przyjąć, że kwestionowane powyżej postanowienia wzorców umów stosowanych przez Przedsiębiorstwo naruszają interesy konsumentów, umożliwiając mu działanie w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, ze szkodą dla konsumentów. Postanowienia te są tożsame z klauzulami wpisanymi do Rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ *K.p.c.* Pomimo różnic w sformułowaniu ich treści, wywołują one takie same skutki prawne, jak przytoczone wyżej zapisy z Rejestru niedozwolonych postanowień umownych.

Uwzględniając wszystkie powyższe okoliczności, ustalenia i wnioski, należy uznać, że kwestionowane w niniejszej decyzji postanowienia wzorców: *Umowy warunkowej na odprowadzanie ścieków, Umowy warunkowej na dostawę wody, Umowy warunkowej na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* (wszystkie stosowane od marca do października 2012 r.), *Umowy warunkowej na odprowadzanie ścieków, Umowy warunkowej na dostawę wody, Umowy warunkowej na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* (wszystkie stosowane do marca 2012 r.), *Umowy o prowadzenie odczytów i rozliczeń* (stosowanej do 9 kwietnia 2013 r.), *Umowy na odprowadzanie ścieków, Umowy na dostawę wody, Umowy na dostawę wody i odprowadzanie ścieków bez przejęcia przyłączy na majątek Gminy Miasto Rzeszów, Umowy na dostawę wody i odprowadzanie ścieków z przyjęciem przyłączy na majątek Gminy*

Miasto Rzeszów (wszystkie stosowane do 30 października 2012 r.), *Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków do lokalu w budynku wielolokalowym* (stosowanej od 9 kwietnia 2013 r.) oraz *Umowy na zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* na cele bytowe (stosowanej od 30 października 2012 r.), stosowane przez Przedsiębiorstwo, mogą być tożsame z porównywanymi klauzulami uznanymi za niedozwolone i wpisanymi do Rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ *K.p.c.* Dokonując powyższej oceny przedmiotowych klauzul, Prezes Urzędu uprawdopodobnił stosowanie przez Przedsiębiorstwo postanowień umownych o treści tożsamej z treścią klauzul uznanych przez SOKiK za niedozwolone postanowienia umowne i wpisanych do ww. Rejestru.

Wobec powyższego uprawdopodobnione zostało spełnienie przesłanki bezprawności działania Przedsiębiorstwa, polegającego na stosowaniu w obrocie konsumenckim postanowień wzorców umów wpisanych do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone.

Ocena działań Przedsiębiorstwa, objętych punktem I.2. sentencji decyzji

Nienazwaną praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 *ustawy o ochronie (...)*, może być każde zachowanie (działanie, zaniechanie) przedsiębiorcy, jeśli ma ono charakter bezprawny oraz godzi w zbiorowe interesy konsumentów. Wskazane w przepisie art. 24 ust. 2 *ustawy o ochronie (...)* – przedstawionym już na wstępie uzasadnienia prawnego niniejszej decyzji – rodzaje praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów mają jedynie charakter przykładowy. Natomiast nie wyczerpują one wszystkich zachowań przedsiębiorców, które mogą zostać zakwalifikowane jako naruszające przepis art. 24 ust. 2 *ustawy o ochronie (...)*. Oprócz praktyk wskazanych bezpośrednio przez ustawodawcę w analizowanym przepisie *ustawy o ochronie (...)*, „za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów można uznać zachowania naruszające przepisy innych ustaw, które nakładają na przedsiębiorcę określone obowiązki względem konsumenta. Zdaniem Sądu Najwyższego zachowania takie (...) stanowią bowiem jednocześnie zachowania bezprawne i skutkują zniesieniem, ograniczeniem lub zniekształceniem praw konsumentów, wpływając tym samym na chronioną przez przepis obowiązującego prawa sferę ich interesów”⁹.

Praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów analizowane w tej części decyzji polegają na zamieszczeniu we wzorcach umów o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków postanowień, które przewidują możliwość rozwiązania tych umów za wypowiedzeniem, a co za tym idzie odcięcia przyłącza wodociągowego lub kanalizacyjnego i wstrzymania świadczenia usług zaopatrzenia w wodę lub odbioru ścieków, w innych przypadkach, niż wskazane w przepisie art. 8 ust. 1 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu (...)*.

Mianowicie Przedsiębiorstwo przewiduje w postanowieniach § 13 ust. 4 zd. 2 wzorca „*Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków Nr ...*” (obowiązującej od dnia 30 października 2012 r.) możliwość wypowiedzenia umowy przez Przedsiębiorstwo po uprzednim wezwaniu Odbiorcy Usług do zaprzestania naruszania umowy i wyznaczeniu dodatkowego 7 dniowego terminu do wykonania wezwania. Podobnie w postanowieniach § 11 ust. 2 lit. a) wzorców: „*Umowy na dostawę wody i odprowadzanie ścieków Nr ...*”, z przejęciem przyłączy na majątek gminy, „*Umowy na dostawę wody i odprowadzanie ścieków Nr ...*”, bez przejęcia przyłączy na majątek gminy, „*Umowy na dostawę wody Nr ...*” oraz § 12 ust. 2 lit. a) wzorca „*Umowa na odprowadzanie ścieków Nr ...*” (wszystkie

⁹ Por.: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. akt: III SZP 3/06).

obowiązujące do dnia 30 października 2012 r.) Przedsiębiorstwo zastrzega sobie możliwość rozwiązania umowy z zachowaniem 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia przypadającego na koniec miesiąca kalendarzowego. Także zapisy § 17 ust. 2 lit. a) wzorców: „Umowy warunkowej na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* Nr ...” (obowiązującej do marca 2012 r.) oraz „Umowy warunkowej na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* Nr ...” (obowiązującej od marca do października 2012 r.) przyznają Przedsiębiorstwu możliwość ich rozwiązania z zachowaniem 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia, przypadającego na koniec miesiąca kalendarzowego. Na tej samej zasadzie w § 14 ust. 1 wzorców: „Umowy warunkowej na dostawę wody Nr ...” oraz „Umowy warunkowej na odprowadzanie ścieków Nr ...” (obowiązujących do marca 2012 r.) Przedsiębiorstwo zastrzega, że umowa zostaje zawarta na czas nieokreślony z zachowaniem 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia. Wreszcie także w § 14 ust. 1 wzorców: „Umowy warunkowej na dostawę wody Nr ...” oraz „Umowy warunkowej na odprowadzanie ścieków Nr ...” (obowiązujących od marca do października 2012 r.) Przedsiębiorstwo ustaliło, że umowa zostaje zawarta na czas określony do dnia ..... r. z zachowaniem 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia. Takie ukształtowanie ww. postanowień może być uznane za sprzeczne z powołanym przepisem art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu (...).

Stosownie bowiem do treści art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu (...): „przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne może odciąć dostawę wody lub zamknąć przyłącza kanalizacyjne, jeżeli:

- 1) przyłącze wodociągowe lub przyłącze kanalizacyjne wykonano niezgodnie z przepisami prawa;
- 2) odbiorca usług nie uiścił należności za pełne dwa okresy obrachunkowe, następujące po dniu otrzymania upomnienia w sprawie uregulowania zaległej opłaty;
- 3) jakość wprowadzanych ścieków nie spełnia wymogów określonych w przepisach prawa lub stwierdzono celowe uszkodzenie albo pominięcie urządzenia pomiarowego;
- 4) został stwierdzony nielegalny pobór wody lub nielegalne odprowadzanie ścieków, to jest bez zawarcia umowy, jak również przy celowo uszkodzonych albo pominiętych wodomierzach lub urządzeniach pomiarowych”.

Wszystkie okoliczności, w jakich przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne uprawnione jest do wstrzymania świadczenia usług na rzecz ich odbiorcy, zostały zatem określone w przepisie art. 8 ust. 1 pkt 1 - 4 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu (...). Zauważyć należy bowiem, że konstruując powyższy przepis, ustawodawca nie posłużył się sformułowaniem „w szczególności” lub innym równoznacznym zwrotem. Oznacza to, że katalog okoliczności, które stanowią podstawę do wstrzymania świadczenia usług zaopatrzenia w wodę lub odbioru ścieków ma charakter zamknięty, a więc nie może być dowolnie i arbitralnie rozszerzany przez przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne w treści umowy. Odcięcie dostawy wody lub zamknięcie przyłącza kanalizacyjnego może nastąpić zatem wyłącznie wówczas, gdy wystąpi któraś z przesłanek określonych w analizowanym przepisie art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu (...).

W ocenie Prezesa Urzędu kwestionowane wyżej wskazane postanowienia wzorców stosowanych przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Rzeszowie stwarzają możliwość przekroczenia przez Przedsiębiorstwo jego uprawnień, jako dostawcy usług wodociągowych i kanalizacyjnych, w zakresie możliwości wstrzymania świadczenia tych usług. Postanowienia te przewidują bowiem możliwość podjęcia działań skutkujących odcięciem dostaw wody lub zamknięciem przyłącza kanalizacyjnego w sytuacjach, które nie zostały objęte zakresem przepisu art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym

zaopatrzeniu (...). Pozbawienie konsumentów przysługującej im z mocy ustawy ochrony przed wstrzymaniem świadczenia usług zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, w wyniku rozwiązania umowy przez Przedsiębiorstwo w drodze jednostronnego jej wypowiedzenia świadczy o bezprawności kwestionowanych postanowień umownych. Takie zachowanie Przedsiębiorstwa godzi w interesy konsumentów, gdyż stosowanie we wzorcach umów o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków kwestionowanych klauzul pozbawia odbiorców możliwości korzystania z usług o charakterze powszechnym, niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania każdego gospodarstwa domowego.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i wnioski, stwierdzić należy zatem, że zakwestionowana praktyka Przedsiębiorstwa jest bezprawna i godzi w zbiorowe interesy konsumentów. Stanowisko takie znajduje także odzwierciedlenie zarówno w orzecznictwie Prezesa Urzędu¹⁰, jak również Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów¹¹.

Wobec powyższego Prezes Urzędu uznał za uprawdopodobnione spełnienie przesłanki bezprawności działania Przedsiębiorstwa, polegającej na naruszeniu przez niego przepisu art. 8 ust 1 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu (...)*.

Przesłanka naruszenia zbiorowych interesów konsumentów

Przepisy *ustawy o ochronie (...)* nie definiują pojęcia „zbiorowego interesu konsumentów”. Uregulowanie art. 24 ust. 3 tej *ustawy* stanowi jedynie, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Z całą pewnością mamy do czynienia ze zbiorowym interesem konsumentów wówczas, gdy działanie lub zaniechanie przedsiębiorcy dotyczy, bądź może dotyczyć nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zindywidualizować. Ponadto, godzenie w zbiorowe interesy konsumentów może polegać zarówno na ich naruszeniu, jak i na zagrożeniu ich naruszenia. Dla stwierdzenia naruszenia zbiorowych interesów konsumentów istotne jest ustalenie, że konkretne działanie przedsiębiorcy nie ma ściśle określonego adresata, lecz jest kierowane do nieoznaczonego z góry kręgu podmiotów. Oznacza to, że nie ilość faktycznych, potwierdzonych naruszeń, ale przede wszystkim ich charakter, a w związku z tym możliwość (choćby tylko potencjalna) wywołania negatywnych skutków wobec określonej zbiorowości, przesądza o naruszeniu zbiorowych interesów. Powyższe stanowisko jest trwale utrzymywane w orzecznictwie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów¹².

Stanowisko to potwierdzone zostało również w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który stwierdził, że *„nie jest zasadne uznawanie, że postępowanie z tytułu naruszenia ustawy antymonopolowej można wszczynać tylko wtedy, gdy zagrożone są interesy wielu odbiorców, a nie jest to możliwe w sytuacji, gdy pokrzywdzonym jest tylko jeden konsument. Wydawane orzeczenie ma bowiem wymiar znacznie szerszy, pełni także funkcję prewencyjną, służy bowiem ochronie także nieograniczonej liczby potencjalnych konsumentów”*¹³.

Stosowane przez Przedsiębiorstwo wzorce: *Umowy warunkowej na odprowadzanie ścieków, Umowy warunkowej na dostawę wody, Umowy warunkowej na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* (wszystkie stosowane od marca do października 2012 r.), *Umowy*

¹⁰ Por. np. decyzje Prezesa Urzędu: Nr RKR-20/2009 z dnia 14 października 2009 r., Nr RKT-41/2009 z dnia 18 grudnia 2009 r., Nr RKT-12/2010 z dnia 29 czerwca 2010 r., Nr RKT-20/2010 z dnia 22 lipca 2010 r. oraz Nr RKT-45/2010 z dnia 23 grudnia 2010 r.

¹¹ Por. np. wyroki Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: z dnia 15 lipca 2010 r. (sygn. akt: Ama 28/09) oraz z dnia 10 września 2010 r. (sygn. akt: XVII Ama 122/09).

¹² Por. np. wyroki Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: z dnia 4 lipca 2001 r. (sygn. akt: XVII Ama 108/00) oraz z dnia 23 lutego 2002 r. (sygn. akt: XVII Ama 133/2001).

¹³ Por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2003 r. (sygn. akt: I CKN 504/01).

warunkowej na odprowadzanie ścieków, Umowy warunkowej na dostawę wody, Umowy warunkowej na dostawę wody i odprowadzanie ścieków (wszystkie stosowane do marca 2012 r.), *Umowy o prowadzenie odczytów i rozliczeń* (stosowanej do 9 kwietnia 2013 r.), *Umowy na odprowadzanie ścieków, Umowy na dostawę wody, Umowy na dostawę wody i odprowadzanie ścieków bez przejścia przyłączy na majątek Gminy Miasto Rzeszów, Umowy na dostawę wody i odprowadzanie ścieków z przyjęciem przyłączy na majątek Gminy Miasto Rzeszów* (wszystkie stosowane do 30 października 2012 r.), *Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków do lokalu w budynku wielolokalowym* (stosowanej od 9 kwietnia 2013 r.) oraz *Umowy na zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków na cele bytowe* (stosowanej od 30 października 2012 r.), wykorzystywane były przy nawiązywaniu stosunków prawnych z klientami, zainteresowanymi zaopatrzeniem w wodę lub odbiorem ścieków za pośrednictwem sieci wodociągowo – kanalizacyjnej Przedsiębiorstwa. Stroną takich umów mogli być zarówno dotychczasowi klienci Przedsiębiorstwa, jak również wszyscy potencjalni jego klienci. Zatem krąg adresatów ww. wzorców umów nie był z góry określony. Biorąc natomiast pod uwagę, że klienci Przedsiębiorstwa nie mają wpływu na zapisy zawieranych z nimi umów związanych z zaopatrzeniem w wodę lub odprowadzanie ścieków, gdyż nie są one z nimi indywidualnie negocjowane, uznać należy, że wszelkie zawarte w nich bezprawne zapisy godzą w interesy ekonomiczne lub prawne konsumentów.

W odniesieniu do specyfiki niniejszej sprawy zauważenia wymaga również, że usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków są usługami o charakterze użyteczności publicznej. Z uwagi na swój charakter usługi te są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania wszystkich gospodarstw domowych. Natomiast dostęp do bieżącej wody to podstawowa życiowa potrzeba każdego człowieka. Oznacza to, że usługi zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków powinny być świadczone w sposób powszechny i ciągły, a każdy odbiorca powinien mieć zapewniony pełny dostęp do tych usług, o ile spełnia określone w przepisach prawa wymagania. Wymagania te określone zostały w art. 6 ust. 2 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu (...)*, zgodnie z którym przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne jest obowiązane do zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków z osobą, której nieruchomości przyłączona została do sieci i która wystąpiła z pisemnym wnioskiem o zawarcie umowy. Jednocześnie zważyć należy, że art. 6 ust. 3 pkt 6) *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu (...)* stanowi, iż umowa, na podstawie której odbywa się dostawa wody i odbiór ścieków, powinna zawierać postanowienia dotyczące odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, w tym warunki jej wypowiedzenia. Mając jednak na względzie treść art. 6 ust. 2 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu (...)*, a także okoliczności opisane w art. 8 ust. 1 tej *ustawy*, zważyć należy, że wypowiedzenie umowy przez przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne, powinno być dopuszczane tylko w wyjątkowych sytuacjach. Szczególny charakter usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków (które są usługami o charakterze powszechnym i publicznym) oraz fakt, iż są one świadczone w warunkach monopolu naturalnego, uniemożliwia w ocenie Prezesa Urzędu rozwiązywanie oraz wypowiedzenie tych umów w przypadku każdego niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez ich odbiorcę. Powyższe okoliczności dodatkowo potwierdzają wniosek, że zakwestionowane przez Prezesa Urzędu zachowania Przedsiębiorstwa dotyczą interesu ogółu konsumentów jako zbiorowości.

Podobnie postanowienia powołane w punkcie I.1. sentencji niniejszej decyzji, które uznają za skutecznie doręczone pisma kierowane do odbiorców usług na dotychczasowy, zmieniony adres i przez nich nie odebrane, uznać należy za naruszające zbiorowe interesy konsumentów. W kwestionowanych postanowieniach Przedsiębiorstwo zastrzegło, że wysyłanie wszelkiej korespondencji, a zatem również oświadczeń woli, na wskazany przez klienta adres będzie równoznaczne z jej skutecznym doręczeniem konsumentowi. Oznacza to, że tylko przedsiębiorca – jako twórca wzorca umowy – decyduje o skuteczności doręczeń

i wynikających z nich skutków prawnych. Takie działanie narusza standardy prawne wynikające z przepisów *Kodeksu cywilnego* oraz obowiązujących w obrocie dobrych obyczajów. Stosownie bowiem do treści art. 61 § 1 *K.c.* - oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. W tym stanie rzeczy przyjąć należy, że kwestionowane postanowienie wzorców: *Umowy warunkowej na odprowadzanie ścieków*, *Umowy warunkowej na dostawę wody*, *Umowy warunkowej na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* (wszystkie stosowane od marca do października 2012 r.), *Umowy warunkowej na odprowadzanie ścieków*, *Umowy warunkowej na dostawę wody*, *Umowy warunkowej na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* (wszystkie stosowane do marca 2012 r.), *Umowy o prowadzenie odczytów i rozliczeń* (stosowanej do 9 kwietnia 2013 r.), *Umowy na odprowadzanie ścieków*, *Umowy na dostawę wody*, *Umowy na dostawę wody i odprowadzanie ścieków* bez przejęcia przyłączy na majątek Gminy Miasto Rzeszów, *Umowy na dostawę wody i odprowadzanie ścieków z przyjęciem przyłączy na majątek Gminy Miasto Rzeszów* (wszystkie stosowane do 30 października 2012 r.), *Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków do lokalu w budynku wielolokalowym* (stosowanej od 9 kwietnia 2013 r.) oraz *Umowy na zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków na cele bytowe* (stosowanej od 30 października 2012 r.) naruszają zbiorowe interesy konsumentów, umożliwiając Przedsiębiorstwu działanie w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, ze szkodą dla konsumentów.

Mając na uwadze wszystkie powyższe ustalenia, argumenty i wnioski, przyjąć należy, że uprawdopodobnione zostały wszystkie przesłanki niezbędne do zakwalifikowania działań Przedsiębiorstwa jako praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Uwzględniając zatem opisane i przeanalizowane powyżej uwarunkowania faktyczne i prawne, Prezes Urzędu uznał za uprawdopodobnione, że Przedsiębiorstw stosuje praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, określone w art. 24 ust. 1 i ust. 2 oraz ust. 2 pkt 1 *ustawy o ochronie (...)*.

Zastosowanie art. 28 ustawy o ochronie (...)

Stosownie do treści art. 28 ust. 1 *ustawy o ochronie (...)*, po uprawdopodobnieniu w toku postępowania w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów – m. in. na podstawie okoliczności sprawy – że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24 *ustawy o ochronie (...)*, a także po przyjęciu zobowiązania przedsiębiorcy do zaniechania zarzucanych mu praktyk, jak również do podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia wskazanym naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań.

Analiza przedłożonych przez Przedsiębiorstwo w trakcie niniejszego postępowania dokumentów i wyjaśnień wykazała, że Przedsiębiorstwo zobowiązało się do dokonania zmiany zakwestionowanych wzorców. Na potwierdzenie tego Przedsiębiorstwo przedstawiło nowe, zmienione wzorce umów, tj. wzorce *Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków na cele bytowe* oraz *Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków do lokalu w budynku wielolokalowym*.

(dowód: Pismo Przedsiębiorstwa z dnia 07 października 2013 r., k.230-k.263)

Po dokonaniu analizy tych wzorców umów w ramach postępowania prowadzonego w niniejszej sprawie ustalono, że nie zawierają one zakwestionowanych postanowień, jak również żadnych innych naruszeń *ustawy o ochronie (...)*. Z wzorców tych usunięto bowiem wszystkie postanowienia, które zakwalifikowane zostały jako tożsame z klauzulami wpisanymi do Rejestru niedozwolonych postanowień umownych. We wzorcach tych

wszystkie kwestionowane postanowienia zmodyfikowano w taki sposób, że ich treść została dostosowana do obowiązującego przepisu art. 8 ust. 1 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu (...)*, albo też postanowienia te zostały usunięte z wzorców umów. Natomiast pozostałe z kwestionowanych postanowień wzorców umów uzyskały następującą treść: „*Umowa może zostać rozwiązana przez Odbiorcę Usług z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia.*” Jednocześnie Przedsiębiorstwo zobowiązało się także do zmiany obowiązujących umów na nowe w terminie do 31 marca 2015 r., wykorzystując w tym celu tryb wymiany umów przewidziany w art. 384¹ Kodeksu cywilnego (pismo Przedsiębiorstwa z dnia 07 października 2013 r., k. 230-k.263).

W ocenie Prezesa Urzędu, działania objęte złożonym przez Przedsiębiorstwo zobowiązaniem pozwolą na zapobieżenie naruszeniom art. 24 ust. 1 i ust. 2 oraz ust. 2 pkt 1 *ustawy o ochronie (...)* w odniesieniu do postawionych w niniejszej decyzji zarzutów. Realizacja działań, do których Przedsiębiorstwo zobowiązało się w trakcie postępowania prowadzonego w niniejszej sprawie doprowadzi bowiem do pełnego wyeliminowania z obrotu prawnego zarzuczanych Przedsiębiorstwu uchybień dotyczących treści stosowanych przez nie wzorców umów. Wobec powyższego Prezes Urzędu postanowił skorzystać z rozwiązania przewidzianego przepisem art. 28 ust. 1 *ustawy o ochronie (...)* i nałożyć na Przedsiębiorstwo obowiązek wykonania przyjętych przez niego w toku niniejszego postępowania zobowiązań.

Termin wykonania przedmiotowych zobowiązań – zgodnie z przepisem art. 28 ust. 2 *ustawy o ochronie (...)* - ustalony został z uwzględnieniem propozycji Przedsiębiorstwa dotyczącej czasu potrzebnego na wykonanie zadeklarowanych działań. Termin zaproponowany przez Przedsiębiorstwo uznano za odpowiedni. W tym stanie rzeczy Prezes Urzędu określił, że wykonanie opisanych wyżej zobowiązań nastąpi w terminie do 31 marca 2015 r.

Mając na uwadze wszystkie wskazane wyżej uwarunkowania faktyczne i prawne niniejszej sprawy, orzeczono jak w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.

Stosownie do treści przepisu art. 28 ust. 3 *ustawy o ochronie (...)*, w decyzji wydanej na podstawie art. 28 ust. 1 tej *ustawy* Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań.

W związku z powyższym nałożono na Przedsiębiorstwo obowiązek złożenia, w terminie do dnia 31 maja 2015 r., informacji o stopniu realizacji przyjętego przez niego zobowiązania, o którym mowa w punkcie I sentencji niniejszej decyzji, poprzez przedłożenie:

- informacji dotyczącej liczby umów zawartych z nowymi odbiorcami usług Spółki, w oparciu o każdy ze zmienionych wzorców umów pod nazwą: „*Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków Nr...*” na cele bytowe i „*Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków do lokalu w budynku wielolokalowym Nr .../S*” oraz
- kopii 6 przykładowych umów zawartych z nowymi odbiorcami usług, w oparciu o ww. zmienione ich wzorce;
- informacji dotyczącej liczby dotychczasowych odbiorców usług Przedsiębiorstwa, związanych postanowieniami kwestionowanymi w niniejszej decyzji, którym doręczono ww. zmienione wzorce w celu zawarcia w oparciu o nie umów,
- informacji dotyczącej liczby wskazanych dotychczasowych odbiorców usług Przedsiębiorstwa, z którymi podpisano umowy, w oparciu o ww. zmienione ich wzorce oraz

- kopii 6 przykładowych umów zawartych ze wskazanymi dotychczasowymi odbiorcami usług Przedsiębiorstwa, w oparciu o ww. zmienione ich wzorce.

Zdaniem Prezesa Urzędu powyższe informacje są konieczne, a zarazem wystarczające do oceny, czy Przedsiębiorstwo wykonało nałożone niniejszą decyzją obowiązki.

Mając powyższe na uwadze Prezes Urzędu orzekł, jak w punkcie II sentencji niniejszej decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 *ustawy o ochronie (...)* w związku z art. 479²⁸ § 2 *Kodeksu postępowania cywilnego* - od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Krakowie.

Z upoważnienia Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
ZASTĘPCA DYREKTORA DELEGATURY
UOKIK W KRAKOWIE
WALDEMAR JURASZ

Otrzymują:

1. [...] – pełnomocnik Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Rzeszowie,
2. Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Rzeszowie, ul. Naruszewicza 18, 35-055 Rzeszów,
3. RKR a/a.